

רבי ישעיהו ביערן זצ"ל
 אבד"ק שאראש-פאטאק והגלילות יע"א

תירוץ על קושית המשנה למלך על הרמב"ם

פרק א' מהלכות נערה בתולה הלכה ה'

הרב הגאון המפורסם ר' ישעיהו ביערן ז"ל נולד לאביו מו"ה ר' בן ציון ולאמו מרת חנה ביערן, בערך בשנת תקפ"ט. בבחרותו למד בהשיבה בהעיר פרעשבורג, אצל הגאון ר' אברהם שמואל בנימין סופר ה'כתב סופר', ושם למד בחברותא עם הרה"ג ר' עמרם גרינוואלד זצ"ל אביו של מרנן בעל הערוגת הבשם ובעל הקרן לדוד זצ"ל, וכן למד שם עם הרב זוסמאן אליעזר בן הרב מרדכי אפרים פישל סופר אבד"ק פאקש, והיו בקשרות האהבה כל כך עד שהרב הגאון הנ"ל מתארנו 'רעי כאח לי', וכן למד אצל הרה"ג ר' בנימין זאב וואלף לעוו זצ"ל אבד"ק ווערבא ה'שערי תורה'. בהגיע לפרקו נשא האשה החשובה מרת רבקה בת מוה"ר יצחק חיים, ומרת פראדל, זיידל (חותנו של הלקוטי חבר בן חיים). הסתופף בצל הרה"ק ר' צבי הירש מליסקא זצ"ל בעל אך פרי תבואה.

כשהרה"ג ר' יעקב צבי וואלדמאן זצ"ל עזב את העיר האנשאוויץ בשנת תרט"ו כדי לקבל את הרבנות בעיר בארשא העמידו תחתיו לשמש כאב"ד ק"ק האנשאוויץ, ומשם עבר לכהן כאב"ד ק"ק סערדנא, ולאח"כ בין השנים תרכ"א-תרכ"ד נבחר לשמש בק"ק שאראש-פאטאק, ושימש שם ברבנות עד יום מותו. הרביץ תורה לתלמידים רבים, ומבין תלמידיו ידוע לנו רק מוה"ר דוב בער עהרמאן מק"ק קליינווארדיין, בעמח"ס דברים ערבים (ב"ח), פאר וכבוד, וזכרנו לחיים, ור' אברהם קאטה מפוטנאק מעתיק כתבים הללו. כנראה שגם היה לו חידושי תורה בכתב יד, אבל לא זכינו לאורם.

היה אדם חלוש, והיה עוסק בתורה ויראה מתוך היסורים. כאשר נחלה בהמחלה אשר ימות בו, מחלה הנקרא לונגען אנצינדונ"ג, אמר לו הרופא שלא ילך למקוה, באשר הליכה למקוה יזיק לו לחיותו, ואמר 'אם כן למה לי חיים', ונגד צווי הרופא הלך למקוה, ובכן נתסכן ומת רח"ל. נסתלק בכ"ח כסלו בשנת תרמ"ו, בדמי ימיו, בהיותו בן נ"ו שנה בלבד, ולא זכה להכניס אפ"ל אחד מבניו תחת החופה. ספדוהו גדולי הרבנים שבדורו, וקוננו על החלל שהשאיר במותו. גדולים צדיקים במיתתם, מקום מנוחתו נהפכה למקום ישעות, וגם הנכרים כשהצריכו לישועה פנו להתפלל שם.

דרשה זו נעתקה מתוך פנקס תלמידו ר' אברהם קאטה מפוטנאק, שרשם לעצמו מחידושי רבו ר' ישעיהו ביערן, הכתב יד הגיע לידינו ע"י מו"ה שמואל בנימין לעפפלער הי"ו, ובהשתדלות הרב שמערל ציטראנענבוים הי"ו, וההערות לביאור הדברים נכתב ע"י העורך ניסן ווייס*, והוא רק בדרך אפשר, וכדרכה של תורה.

סוגיא

גמרא בכתובות דף ל"ה ע"ב ת"ר עריות ושניות לעריות אין להם קנס ופיתוי, והקשה הגמרא מאי עריות ומאי שניות לעריות, אילימא עריות עריות ממש שניות מדברי סופרים, כיון דמדאורייתא חזיא ליה אמאי אין להן קנס, ומשני הגמרא עריות חייבי מיתות בית דין שניות חייבי כריתות, אבל חייבי לאוין יש להן קנס, ור' שמעון התימני היא¹, (אבל חייבי לאוין יש

* והוא מתוך ספר העומד באמצע העריכה של הרה"ג ר' ישעיהו ביערן, ויש בו: כתב יד תלמידו ר' אברהם קאטה (שמחלקו נעתק ד"ת זו, וכבר הודפסתי מפנקס זו הדרשת שבת הגדול בקובץ גינת ורדים, קובץ כ"ב, פסח תשע"ד, ופלפול

להם קנס), איכא דאמרי עריות חייבי מיתות בית דין וחייבי כריתות, שניות חייבי לאוין, ור' שמעון בן מנסיא היא², עד כאן לשון הגמרא.

ופסק הרמב"ם בהלכות נערה בתולה פרק א' הלכה ה' היתה אנוסה זו אסורה עליו אפילו מחייבי עשה ואפילו שנייה הרי זה לא ישאנה, עכ"ל הרמב"ם, וכתב עליו הכסף משנה דמה שכתב (למה) חייבי עשה שפיר דלא ישאנה משום דהוה דאורייתא, ושפיר נתמעט מלא תהי' לאשה, דאף על גב דלענין קנס לא נתמעט, דאנן מרבינן מנערה נערה הנערה אפילו חייבי כריתות³ כדאמר רב פפא לעיל בריש פירקין⁴, ולא פסקינן כר' שמעון (בן) התימני או כר' שמעון בן מנסיא דהן סוברין דלא תהי' לאשה ממעט מקנס ומנשיאין, ולא סברה להו לדרשה נערה נערה הנערה, אבל שנייה דהוא מדברי סופרים, אם כן לא נמעט מולא תהי' לאשה כלל ואמאי פסק הרמב"ם דלא ישאנה⁵, אבל תורץ על זה הכסף משנה משום דהואיל ומצאו חכמים מקום לאסור שניות ודכתיב⁶ לא תסור מהדבר אשר יגידו לך ימין או מן⁷ ושמת את משמתי הוי שפיר נתמעט מלא תהי' לאשה.

והקשה עליו המשנה למלך בשם מהר"ר אהרן ששון ז"ל אם כן מאי מקשה הגמרא מאי שניות אלימא שניות ממש אם כן אמאי אין להם קנס הלה מדאורייתא תהיה לו, הלה לפי הכסף משנה שפיר לא תהי' אפילו מדאורייתא דהואיל ומצאו חכמים מקום לאסור כמו שכתב, ויותר קשה לשיטתו אם כן איכא דאמרי דאתי כר' שמעון בן מנסי' דשניות היינו חייבי לאוין למה הוצאו מפשטה, לימא שניות ממש, ושפיר הוא בכלל לא תהי' לא לאשה אשה ראוי לו, דבשלמא לתירוץ ראשון דחייבי לאוין לא נתמעט⁸ לא יכול לומר שניות ממש דאז נתמעט גם כן חייבי

לחג השבועות בקובץ באהלי יעקב, קובץ א', סיון תשע"ד), וגם דברי תורה משמו מלוקטים מהספרים: אבני המקום, אבן הראשה אות נ"ב. בית אברהם, והוא חלק ה' מהספר אהל מועד, עמוד ג', אות ח', דמשק אליעזר, חזון ישעי', פרשת ראה, אלף כתב אות תקפ"ט, ואות תשי"ט, ואות תת"ה, המקנה כלל ט"ו פרט ל"ד, ובכלל י"ט פרט ו', ובכלל נ' פרט ד', (כל אלה כבר הרפסתי בקובץ זרע יעקב, קובץ ל"ג, אלול תשע"ג). וגם עשרים תשובות מרבנים אליו שנדפסו בשו"ת: אבני צדק יו"ד תשובה קל"ו, בינת יששכר חו"מ סימן ד', בית שערים או"ח תשובה רצ"א, יד יצחק ח"א סימן ל"ב, סימן ל"ג, סימן ס"ג, סימן צ"ד, סימן ק', סימן ק"א, ח"ב סי' קמ"ז, יהודה יעלה ח"א או"ח סי' קנ"ב, סי' קע"ה, סי' קע"ט, יו"ד סי' פ"ה, סי' קפ"ז, ח"ב אבה"ע חו"מ סימן רס"ז, מהר"ם ברודא סי' י', פרי השדה ח"ג סי' ס', כתב סופר או"ח סי' צ"ב, אבה"ע סי' ל"ח, שואל ומשיב מהדורא ג' ח"א סי' רנ"ג. שאלה בהיתר עגונה להשואל ומשיב (התשובה דלעיל), נדפסה מכת"י בקובץ כרם שלמה (באבוב) כסלו-טבת תשנ"ה - שנה י"ח קונטרס ב'. שבעה הספדים שנאמרו עליו שנדפסו בספרים: ליקוטי חבר בן חיים, אגרא והספידא, שבט מיהודה, מבי"ט, תאני"ה ואני"ה, מעטה נפתלי, מלאה קטורת. וגם הגהותיו על תשובת רבו בעל שערי תורה, נדפסה בספר דרוש פסח גדול (בדפוס פאדגורזע בשנת תר"ס) מדרף י"ז ואילך. חתימתו על פסק דין מהילאוויץ. הסכמה על הספר רמזי תורה. והתרת הוראה לר' אדוניו שמעלצער. וגם אגרת מרבו הכתב סופר המבקש על רפואתו. ואגרת החתן סופר אודות הרבנות בק"ק הומנא. כל מי שיש לו איזה הוספות נא לפנות אל העורך ניסן ווייס במס' טלפון 1-845-352-3013, או אל המערכת, ותשואות חן חן לו.

1 דס"ל בכתובות כ"ט ע"ב דאשה שאין קדושיין תופסין בו אין לה קנס.

2 דס"ל שם דאשה שאינו רשאי לקיימה אין לה קנס.

3 חייב לשלם קנס.

4 כתובות כ"ט ע"ב.

5 הכי מקשה הכסף משנה, בשלמא דאורייתא מובן שפיר שכתב הרמב"ם דאם אנס נערה שאסור לו מדאורייתא לא ישאנה, שכן כתיב ולו תהיה לאשה, ודרשינן אשה הראייה לו, והגם שר' שמעון בן מנסיא ור' שמעון התימני מעטינן נמי האשה שאינו ראייה לו מקנס, מ"מ נתרבה בתחלת הפרק שמחוייב בקנס, ולכן פסק הרמב"ם דלא ישאנה, אבל קנס צריך לשלם, וכל זה הוא דוקא בדאורייתא, אבל בשניה דהיינו דרבנן האין פסק הרמב"ם שלא ישאנה, הא מן התורה ראייה הוא לו, וא"כ לא נתמעט מולו תהיה לאשה.

6 דברים י"ז י"א.

7 ויקרא י"ח ל'.

8 שכן ר' שמעון התימני ס"ל דאשה שקידושיין תופסין בה, והיינו גם באשה שאסור לו רק משום איסור לאו, יש

לה קנס.

לאוין, [אבל] לתירץ ב' קשה כמו שכתבתי.

ו(הנ)[תרץ המשנה למלך ייע"ש לשונ⁹, ואני בקיצור דבאמת אי הוי אמרינן [דהברייתא] אתי כר' שמעון בן מנסי' לא היה מקשה הגמרא (ל)כלום דהוי אמרינן לשיטתו דראוי' לקיימא בעינן, אם כן מסתמא אפילו שניות ממש כיון דאין ראוי' לקיימא, ושיטת הגמרא דהכא דלא דרשינן נערה נערה הנערה, וכל היכא דאינו ראויה לקיימה אין משלם קנס, אלא דקושיות הגמרא היתה משום דעל כרחך אתי כר' שמעון התימני, דמדלא נקט הכא חייב לאוין אלא עריות, דהיינו (כמו"ש) [האיסורים] האמורות באחרי מות, משמע דחייבי לאוין משלם, וזה אליבא דר' שמעון התימני, אם כן לא קשה קושיא הראשונה של הרב אהרן ששון, דהכי מקשה הגמרא כיון דמדאורייתא תהי' לו דעכשיו אליבא דר' שמעון התימני אזלינן דבעינן ראוי' להיות, אם כן שניות¹⁰ נמי ראוי להיות הוא, דלא עדיף מחייבי לאוין לר' שמעון התימני, וכי תימא דהחכמים לא גזרו בשניות אלא משום כריתות, אם כן לא מהני בהו קידושין דומי' דכריתות¹¹, זה אינו דלא אמר אדם זה מעולם דמה שאסרו החכמים לא יהנו בה קדושין, אם כן מדאורייתא תהי' לר¹² אמאי אין להם קנס, ועל זה משני הגמרא דהשניות חייבי כריתות, ותתי' לאשמעינן

9 אעתיק לשונו כשחזור על דבריו בקיצור, וז"ל: והנני חוזר על כל דברי הרב ז"ל, ראשונה במה שהקשה למרן מאותה סוגיא דפריך אלו נערות (דף ל"ו) שהקשו שניות מד"ס כיון דמדאורייתא חזיין ליה אמאי אין להם קנס ואי כדברי מרן מאי פריך כיון דאימעיטו שניות מקרא דולו תהיה לאשה לענין נישואין אימעיטו נמי לענין קנס דהא ברייתא זו סוברת דקנס חלוי בנישואין. ולדידי אחרי המחילה הא לא קשיא כלל דע"כ לא אמרינן דשניות אימעיטו מקרא דולו תהיה לאשה אלא אי דרשינן לקרא דולו תהיה דה"ק בראיה לקיימה הכתוב מדבר ומש"ה אמרינן דגם שניות נתמעטו משום דאינו ראיות לקיימן. אבל לשמעון התימני דדריש לקרא דאשה שיש בה הויה פשיטא דשניות לא נתמעטו מן הכתוב דהא שניות תופסין בהן קידושין ואפולי ר"ע דאית ליה דבכל איסורי ביאה אין קידושין תופסין וזלת קצת פרטים באיסורי ביאה של דבריהם כזו לא אמרה אדם מעולם שלא יהיו קידושין תופסין וזה פשוט. וסתמא דש"ס הוא דס"ל דברייתא הלזו דנקט עריות ופי' עריות הם המפורשים בפרשת אחרי מות ע"כ שמעון התימני היא דאי לא מאי איריא עריות אפילו שאר איסורי ביאה נמי. ומהר"ר בצלאל ז"ל בליקוטיו דקדק בסוגיא זו דמאי קאמר מאי עריות הא בעריות ליכא קושיא ולא הול"ל אלא מאי שניות. ותירץ דגם בעריות לא ניתא משום דדחיקא ליה לאוקומי הברייתא כשמעון התימני אלא שזה הדוחק סובל אותה התלמוד אבל שניות ק"ל ודברי רש"י הם מוכיחים כמ"ש וז"ל אמאי אין להן קנס בשלמא בעריות איכא למימר כשמעון התימני דלית ליה נער נערה הנערה אלא שניות קשיא ע"כ הרי לך מבוואר דאם הית חלות לאוקומי הך ברייתא כרשב"מ לא הוה קשיא לן משניות. אך מדנקט עריות ע"כ שמעון התימני היא דדריש לקרא אשה שיש בה הויה ומש"ה נקט עריות והשתא קשיא ליה משניות דנהי דשניות משום לתא דעריות גזרו בהם מ"מ פשיטא דלא עדיפי מחייבי לאוין ונהי דחכמים אסרו השניות פשיטא שלא הפקיעו קידושיהן כיון דמה"ת חזיין ליה. ותירצו עריות חייבי מיתת ב"ד שניות חייבי כריתות והם שני סוגים דהא איכא מ"ד דאין ממזר כי אם מחייבי מיתת ב"ד ולזה בא שמעון התימני ואמר שאחד חייבי מיתת ב"ד או חייבי כריתות אין להן קנס משום דאין בהן הויה אבל חייבי לאוין יש להן קנס משום דיש בהן הויה ולא ס"ל כר"ע כדאיתא בפרק החולץ (דף מ"ט) וכ"ש שניות דיש להן קנס. ולאכא דאמרי דמוקי ברייתא עריות חייבי מיתת ב"ד וחייבי כריתות שניות ח"ל רשב"מ היא ונקט הברייתא שני סוגים איסורי ביאה שאין בהן קידושין ואיסורי ביאה דקידושין תופסין בהן משום דדרש לקרא באשה הראויה לקיימה ה"ה נמי שניות דהא אינה ראויה לקיימה. וע"כ דמאי דאמרי' בגמרא שניות חייבי לאוין לאו דוקא דהא איכא חייבי עשה ולרשב"מ חייבי עשה אימעיטו מקנס וכדמוכח הסוגיא דר"פ אלו נערות (דף כ"ט) ד"ה וחד לאחויי חייבי לאוין דמחד ריבויא מרבינן ח"ל וחייבי עשה. ולפי זה הני' דשניות מד"ס אין להן קנס משום דאינו ראוי לקיימה. וכ"ת השתא דמוקינן לברייתא כרשב"מ אימא דשניות הוי כפשוטו. הא ליתא דאי שניות הוי כפשוטו ע"כ מדנקט עריות שמעון התימני הוא דאי לא מאי איריא עריות דנקט וכדכתיבנא אבל השתא דאמרינן דפי' שניות היא שניות להם ניתא דהברייתא כלל כל איסורי ביאה בין אותן שאין להן הויה ובין אותן שיש בהן הויה ומיעטה אותן מהקנס משום דבעינן ראוי לקיימה וא"כ כל איסורי ביאה שבעולם נתמעטו מן הקנס אחד דותן ואחד מד"ס. ולקמן בע"ה נכריח מסוגיות הגמרא דלרשב"מ באסורה מד"ס נמי ס"ל דאין לה קנס משום דאינה ראויה לקיימה.

10 דהיינו הך שאיסורם הוא רק איסור דרבנן.

11 והיה מקום לומר דהך שאיסורם הוא מדרבנן נגזר רק משום החייבי כריתות, ולא אטו חייבי לאוין, וא"כ כיון שנגזרו משום החייבי כריתות הוה דינם כמו חייבי כריתות, ונמצא דחייבי כריתות והאיסורי דרבנן שנגזרו בגללם לא תפסו בה קידושין, משא"כ חייבי לאוין תפסו בה קידושין.

12 שכן אפילו חייבי לאוין שאיסורים הוא מן התורה, אלא כיון שהקידושין תופסין בה, ס"ל לר' שמעון התימני

דחייבי כריתות לא תפסו קדושין, דמקרי ממזר דלא כמאן דאמר דמהני קידושין דלא מקרי ממזר.

ולקושיא השני על איכא דאמרי דאמאי לא אמרי דשניות מקרי שניות ממש, כיון דלדחו סוף סוף חייבי לאוין גם כן לא משלמי קנס, זה אינו דאי לא הוה מפרש שניות חייבי לאוין, לא היה יכול לאוקמי כר' שמעון בן מנסי' דהיה קשה למה לא נקט גם כן חייבי לאוין, אלא כריתות, על כרחך דאתי כר' שמעון התימני כמו שכתוב מקודם¹³, אבל אי מפרש דחייבי לאוין הוי שניות ועל כרחך דאתא כר' שמעון בן מנסי'¹⁴, וממילא בעינן ראוי לקיימו¹⁵ אם כן דהוי דברי סופרים, וכל שכן חייבי לאוין, עד כאן דבריו.

ותרץ אדומור' קושיה ראשונה בטוב ודעת, וגם כן קושיא השני', דהנה ידוע דיש חילוק בין דרבנן ובין דאורייתא, דאיסור דאורייתא מקרי איסור חפצא, דגם בעצם אסור, אבל מה שהוא אינו אסור אלא מדרבנן אינו איסור אלא משום גדר, אם כן החפץ מותר, אלא דאגברא רוכב אסורה¹⁶, אם כן בשלמא לענין נישואין שפיר קאמר הרמב"ם דלא ישאנה כיון דאסורה מדרבנן על הגברא מכח לא תסור, אבל (ל)[ב]סוגי' דגמרא דלא תהיה לאשה קאי גם כן על הקנס, אם כן כיון דהנערה אינו אסורה עליו מן התורה אלא מדרבנן אם כן לא רוכב האיסור אלא עליו, אבל עליה ליכא שום [איסור], אם כן מקרי שפיר ראוי להיות דהי' חזי' ליה, א"כ אמאי אין להם קנס דהא התורה מדקדק אליבי דר' שמעון התימני מקרא דלא תהיה לאשה שתהיה ראוי' להיור', משמע שלא תהי' עלה איסור, דהיינו כשהנערה איסור מדין תורה דאיכא גם כן איסור חפצא, אבל באיסור דרבנן דליכא רק איסור על גברא שפיר מקרי ראוי להיות, אבל הרמב"ם אזיל לשיטתו דלו תהי' לאשה לא קאי אלא על הנישואין, אם כן דייקנן אשה הראויה לו בעינן ואפילו באסורי דרבנן נמי מקרי אסורו לו, דלא בעינן איסורה רוכב עליה, ושפיר מדיוק הלשון ולא קשה.

וק' השני[ה](ות) תירוץ דהנה פסקינן ביו"ד בסי' רל"ט סעיף ו' בהמחבר, הנשבע על דבר מצוה דרבנן בכגון שלא להדליק נר של חנוכה, או שלא לקרא המגלה השבועה חלה, וכן אם נשבע לקיים מצות דרבנן חייב משום שבועה אם מבטלה, והוא הדין לדבר שהוא מדרש חכמים שאינו מפורש בתורה, כמה דברים אמורים בנשבע שלא לעשות מצות דרבנן או לעשות, אבל הנשבע לעבור על מצות לא תעשה, אפילו הוא דרבנן לא חלה עליו השבועה, ומקשה שם הש"ך¹⁷ הלה בסי' רל"ח סעיף ד' פסק דהנשבע לאכול חצי שיעור איסור, חל עליו שבועה, ומאי שנא דרבנן לא חל, הלא כל שכן הוא, ותירץ שם במאי דמביא שם בשם מהר"ל חביב סי' ק"ג לדעת הר"ן דאיסור דרבנן חמור טפי, מאיסור דאורייתא שאינו מפורש בה לאו בפירוש, בכגון חצי שיעור דאינו נדרש אלא מכל, דליכא לאו מיוחד, משום דהאיסור דרבנן מכח לא תסור, והוי לאו מפורש, והוי שפיר מושבע ועומד מהר סיני, אבל מה שאינה מפורש בה לאו

שאינו מתמעט מולו תהיה לאשה, שכן אפילו שאסור לו, מ"מ תופס בה קידושין, וא"כ שפיר אפשר להיות לו לאשה, וא"כ כש"כ שאיסורי דרבנן שהקידושין תופסים בהם, כש"כ שנחשב כולו לתהיה לאשה, וחייב בקנס.

13 דהיינו דאם היו מפרשים דלא מדבר מחייבי לאוין היו אומרים דאתי כר' שמעון התמני דס"ל דחייבי לאוין

משלמים קנס, והא דאמר שניות היינו כריתות כמ"ש לעיל.

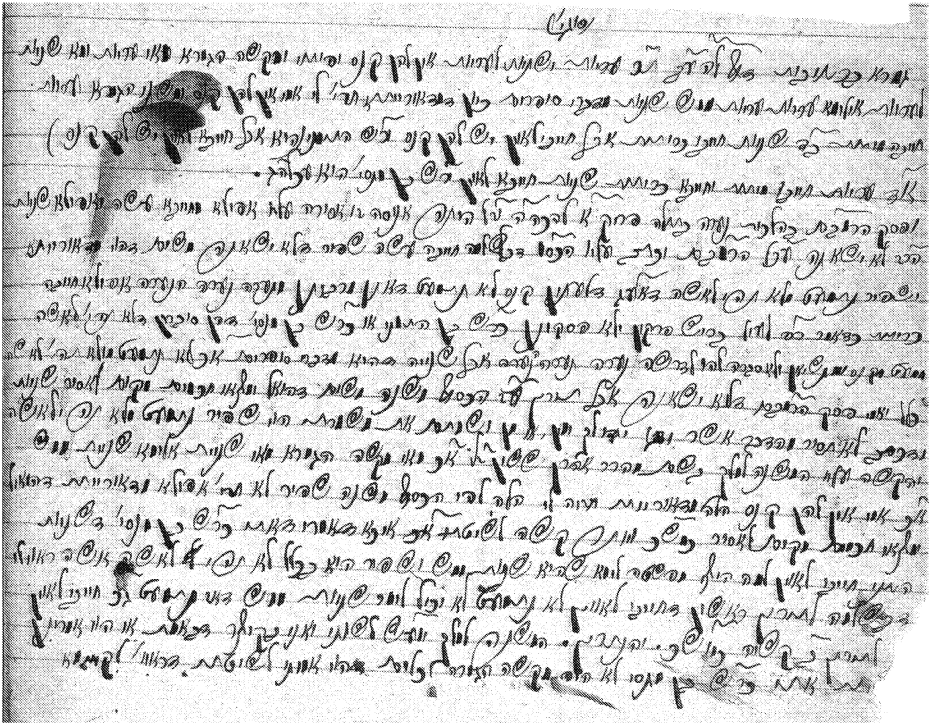
14 שכן ר' שמעון התמני ס"ל דחייבי לאוין משלמים קנס.

15 ולכן חייבי לאוין אין משלמים קנס שהרי אינם ראויים לקיימן, וא"כ כוונת התנא כשאמר עריות ושניות אין להם קנס הכוונה שכל איסורי ביאה בין אותם שקידושין תופסים בהם, ובין אלו שאין קידושין תופסים בהם, כל אלו שאינם ראויים לקיימם אין להם קנס, ובכללם איסורי תורה ואיסורי דרבנן.

16 עי' בענין זה באריכות באתון דאורייתא כלל י'.

17 ס"ק כ'.

מיוחד לא מקרי מושבע ועומד מהר סיני, ואם כן שפיר חל על חצי שיעור שבועה אפילו לאכול ויע"ש בש"ך, אם כן שפיר איכא על האיסור דרבנן לאו ועשה, לאו כדארמין והעשה מושמרתם משמרת, ו[א]קדים שמקשה הגמרא לקמן¹⁸ דף (ל"ט ע"ב) [מ' ע"א] ונית' עשה דולא תהי' לאשה וידחה לא תעשה דפסולתן, ותיריך הגמרא דזה לא אמרינן אלא במילה בצרעת דלא אפשר לקימא לאעשה כלל, אבל הכי אי בעיני ליתא (ליתא) לעשה כלל, [שכן אי בעיא יכולה לומר לא בעינא], אם כן באסור דרבנן דאיכא עשה ולא תעשה ליכא לומר דידחה לעשה ולא תעשה, אבל באיסור (דרבנן) דאורייתא דהיינו בלאוין דיכול לומר דידחה, אי לא דהיה יכולה לומר לא בעינא, אם כן חמור איסור דרבנן, וכיון דאמרו דשניות היינו חייבי לאוין, אם כן ממילא כל שכן שניות ממש דחמור, אם כן אינו מוצא מפשטא, דרבותא, אתי לאשמועינן דלא אמרינן אפילו בלאו גרידה שידחה הלא תעשה, ודו"ק. תלמודו אברהם קאטה מפטוטנאק.

צילום הפנקס שממנו נלקח חידושי תורה אלו